8ኛ ዓመት ቁጥር 7
8th Year No.7

ባህር ዳር ጥር 27 ቀን 1995 ዓ.ም
Bahir Dar 4th February, 2003

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት
ዝክረ ሕግ
ZIKRE HIG

of the Council of the Amhara National Regional State in the Federal Democratic Republic of Ethiopia

በአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

Issued under the auspices of the council of the Amhara National Regional State

⊠ 1324
ያንዱ ዋጋ 4.40
Unit Price

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር 83/1995
በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የተርን ኦቨር ታክስን ለማስከፈል የወጣ አዋጅ

Contents

Proclamation No. 83/2003
The Amhara National Regional State Turn Over Tax Proclamation

አዋጅ ቁጥር 83/1995
በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የተርን ኦቨር ታክስን ለማስከፈል የወጣ አዋጅ

ቁጠባንና ኢንቨስትመንትን ለማሳደግ፣ ታክስ ከመክፈል ለመሸሽ ወይም በሕጉ ውስጥ የሚታየውን ክፍተት በመጠቀም ታክሱን ላለመክፈል የሚደረገው ጥረት ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ለመቀነስ፣ የኢኮኖሚ ዕድገትን ለማፋጠንና በጠቅላላ የአገር ምርትና በመንግሥት ገቢ መካከል ያለውን ግንኙነት ለማሻሻል የተጨማሪ እሴት ታክስ በአገሪቱ በሥራ ላይ እንዲውል በኢፌዲሪ የተወካዮች ምክር ቤት የተወሰነ በመሆኑ፤

የተጨማሪ እሴት ታክስን አስተዳደር አመቺነት ግምት ውስጥ በማስገባት ለታክሱ የሚመዘገቡ ሰዎች ታክስ የሚከፈልበት ዓመታዊ ግብይት ከብር 500,000 በላይ እንዲሆን የተወሰነ ስለሆነ፤

በንግድ ግንኙነት ውስጥ ፍትሀዊነትን ለማስፈን፣ ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገቡ ሰዎች ግዴታቸውን እንዲወጡና የታክስ ሥርዓቱን ሽፋን የተሟላ ለማድረግ የማስተካከያ ተርን ኦቨር ታክስ ለመጣል ሕግ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በተሻሻለው የአማራ ክልል ሕገ መንግሥት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3 (1) እና (11) ድንጋጌዎች መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

Proclamation No. 83/2003
The Amhara National Regional State Turn Over Tax Proclamation

WHEREAS it has been determined by the House of Representatives that there shall be enacted a value-added tax to enhance saving and investment, minimize the damage that may be caused by attempts to avoid or evade taxes, stimulate economic growth, and improve the relationship between Gross Domestic Product and Government Revenue;

WHEREAS administrative feasibility considerations limit the registration of persons under the value-added tax to those with annual taxable transactions the total value of which exceeds 500,000 Birr;

WHEREAS an equalization tax imposed on persons not registered for value-added tax allows them to fulfill their obligations and also enhances fairness in commercial relations and makes complete the coverage of the tax system;

NOW, THEREFORE, in accordance with Sub-Articles 3(1) and 3(11) of Article 49 of the Revised Constitution of the Amhara National Region, it is hereby proclaimed as follows:

መጠን በታች በመሆኑ ምክንያት ወይም በፈቃደኝነት ያልተመዘገበ ሰው ነው::

5. «ሰው» ማለት ማንኛውም ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማኅበር ሲሆን ሌላን ሰው በመወከል ተቀማጭነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ ሆኖ የንግድ ሥራ የሚያካሄድን የንግድ ወኪል ይጨምራል::

6. «ድርጅት» ማለት በክልሉ መንግሥት ባለቤትነት ሥር በሕግ የተቋቋመና የንግድ ሥራ የሚያካሄድ ማናቸውም መንግሥታዊ የልማት ድርጅት ነው::

7. «ዕቃ» ማለት የልውውጥ ዋጋ ያለው፣ ጠቀሜታ የሚሰጥ ወይም ፍላጎት የሚያሟላ ማናቸውም ዕቃ ወይም ሸቀጥ ሲሆን እንስሳትንም ይጨምራል::

8. «ሽያጭ» ማለት ዕቃዎችን በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት መገበያየት እና የተወሰነ ክፍያ በመቀበል አገልግሎት መስጠት ሲሆን ታክስ ከፋዩ ያለክፍያ የሚሰጣቸውን ዕቃዎች ወይም የሚያቀርባቸውን አገልግሎቶች ይጨምራል::

9. «የታክስ ባለሥልጣን» ማለት በክልሉ ውስጥ በተለያዩ ደረጃዎች የተቋቋሙ የገቢ ሰብሳቢ አካላት ናቸው::

10. «ታክስ» ማለት የዕቃዎች ወይም የአገልግሎቶች ሽያጭ በተከናወነ ቁጥር በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከፈል የተርን ኦቨር ታክስ ነው::

threshold set by the Minister, or by reason of not having applied for voluntary registration.

5. "Person" shall mean any individual, body or association of persons and includes a business representative residing and doing business in Ethiopia on behalf of the principal.

6. "Body" shall mean any public enterprise owned by the regional government and doing business in Ethiopia.

7. "Goods" means any type of goods or commodity that has exchange value, utility and brings about satisfaction (including animals).

8. "Sale" means exchange of goods in cash or in kind and rendering of services upon receipt of payment, and includes goods supplied or services rendered by the taxpayer free of charge.

9. "Tax Authority" shall mean the tax authorities at different levels of the Amhara National Regional State.

10. "Tax" means Turnover Tax payable whenever transaction of sales of goods and services is carried out.

11. «ታክስ ከፋይ» ማለት የተርን ኦቨር ታክስ ሰብስቦ ለታክሱ ባለሥልጣን ገቢ እንዲያደርግ ግዴታ የተጣለበት ሰው ነው:: ሆኖም ለንግድ ሳይሆን የራስን መሠረታዊ ፍላጎቶች ለማሟላት በግል ወይም በኅብረት የእርሻ ሥራ የሚያካሂዱ ሰዎችን አይጨምርም::

12. «ቢሮ» እና « ቢሮ ኃላፊ » ማለት የክልሉ የገንዘብና የኢኮኖሚ ልማት ቢሮና የዚሁ ቢሮ ኃላፊ ነው::

3. <u>የአዋጁ ተፈፃሚነት</u>

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7 ወይም አዋጁን መሠረት በማድረግ በሚወጣው መመሪያ ነፃ ካልተደረጉ በስተቀር ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገቡ ሰዎች በአገር ውስጥ በሚሸጡዋቸው ዕቃዎች እና አገልግሎቶች ላይ በዚህ አዋጅ መሠረት ተርን ኦቨር ታክስ ይከፈላል::

<u>ክፍል ሁለት</u>

<u>የታክስ ማስከፈያ ልክ ስለመወሰን እና ከታክሱ ነፃ ስለማድረግ</u>

4. <u>የተርን ኦቨር ታክስ ተመን</u>

1. በማናቸውም በአገር ውስጥ በሚሸጡ ዕቃዎች 2% (ሁለት በመቶ)

2. በአገር ውስጥ በሚሰጡ አገልግሎቶች ላይ፣

   ሀ/ የሥራ ተቋራጮች፣ የትራክተሮች እና ኮምባይን ሀርቨስተሮች አገልግሎት 2% (ሁለት በመቶ)

11. "Taxpayer" means a person obliged to collect and transfer Turnover Tax to the Tax Authority, but not including individual and cooperative farmers covered by the Amhara National Regional State Rural Land Use Fee and Agricultural Activities Income Tax Proclamation.

12. "Bureau" and "Bureau Head" shall mean Finance and Economic Development Bureau and Head of Finance and Economic Development Bureau, respectively.

3. <u>Scope</u>

Unless exempted under Article 7 of this Proclamation or directives to be issued thereunder, Turnover Tax shall be payable on goods supplied and services rendered by persons not registered for Value Added Tax.

<u>*Section 2*</u>

<u>The Rate of Tax and Exemption</u>

4. <u>Rate of Turnover Tax</u>

The Turnover Tax shall be paid on:

1. Goods sold locally 2% (two percent)

2. Services rendered locally:-

   (a) Contractors, tractors and combine-harvesters 2% (two percent);

ለ/ ሌሎች 10% (አሥር በመቶ)፣ ተርን አቨር ታክስ ይከፈላል።

5. የተርን አቨር ታክስ ስሌት መሠረት

ታክሱ የሚሰላበት ዋጋ የዕቃው ወይም የአገልግሎቱ ጠቅላላ የሽያጭ ገቢ ነው።

6. የተርን አቨር ታክስ ሰብስቦ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት

ዕቃዎችን ወይም አገልግሎቶችን የሚሸጥ ማናቸውም ሰው በሽያጩ ላይ ሊከፈል የሚገባውን ታክስ ከገዥው ሰብስቦ ለታክሱ ባለሥልጣን ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት። ስለሆነም ሻጩ ስለታክሱ የመጀመሪያ ተጠያቂ ይሆናል።

7. ከታክስ ነፃ ስለመሆን

1. የሚከተሉት በዚህ አዋጅ ከተጣለው የተርን አቨር ታክስ ክፍያ ነፃ ናቸው።

    ሀ/ ቢያንስ ሁለት ዓመት ያገለገለ የመኖሪያ ቤት ሽያጭ፣

    ለ/ የመኖሪያ ቤት ኪራይ፣

    ሐ/ የእህል ወፍጮ ቤቶች፣

    መ/ የፋይናንስ አገልግሎቶች፣

    ሠ/ ለሣንቲሞች እና ሜዳሊያዎች ጥናት አገልግሎት ከሚውሉት በስተቀር የአገር ውስጥና የውጭ አገር ገንዘቦች እና የዋስትና ሰነዶች ማሠራጨት፣

(b) Others 10% (ten percent).

5. Base of Computation of The Turnover Tax

Base of computation of the Turnover Tax shall be the gross receipts in respect of goods supplied or services rendered.

6. Obligation to Collect and Transfer the Turnover Tax

A person who sells goods and services has the obligation to collect the Turnover Tax from the buyer and transfer the same to the Tax Authority. Hence, the seller is accountable for the payment of the tax.

7. Exemption

1. The following shall be exempted from Turnover Tax.

    (a) the sale or transfer of a dwelling used for a minimum of two years;

    (b) the lease of a dwelling;

    (c) grain mills;

    (d) the rendering of financial services;

    (e) the supply of national or foreign currency (except for that used for numismatic purposes) and of securities;

ረ/ በሃይማኖት ድርጅቶች የሚሰጡ የእምነት ወይም ከአምልኮት ጋር የሚገናኙ አገልግሎቶች፣

ሰ/ የሕክምና አገልግሎት እና አግባብ ባለው የመንግሥት መ/ቤት በሚወጣ መመሪያ መሠረት በሐኪም የሚታዘዙ መድኃኒቶች፣

ሸ/ በትምህርት ተቋማት የሚሰጡ የማስተማር አገልግሎቶች እንዲሁም ለሕፃናት ጥበቃ በመዋዕለ ሕፃናት የሚሰጡ አገልግሎቶች፣

ቀ/ የኤሌክትሪክ፣ የኬሮሲን እና የውሃ አቅርቦት፣

በ/ የትራንስፖርት አገልግሎት፣

ተ/ ማናቸውንም የሥራ እንቅስቃሴ ለማከናወን ለሚሰጥ ፈቃድ ለመንግሥት የሚፈፀም ክፍያ፣

ቸ/ ከ60% በላይ ሠራተኞቹ አካል ጉዳተኞች የሆኑበት አካል ጉዳተኞችን ቀጥሮ የሚያሠራ ድርጅት የሚያቀርባቸው ዕቃዎችና አገልግሎቶች፣

ኀ/ መፃሕፍት::

2. ቢሮ ኃላፊው በሚያወጣው መመሪያ በሌሎች ዕቃዎችና አገልግሎቶች ላይ የሚከፈለው ታክስ ቀሪ እንዲሆን ሊፈቅድ ይችላል::

3. በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩት ከታክስ ነፃ የመሆን መብቶች አፈፃፀም ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል::

(f) the rendering by religious organizations of religious or church related services;

(g) the supply of prescription drugs specified in directives issued by the relevant government agency, and the rendering of medical services;

(h) the rendering of educational services provided by educational institutions, as well as child care services for children at pre-school institutions;

(i) the supply of electricity, kerosene, and water;

(j) the provision of transport;

(k) permits and license fees;

(l) the supply of goods or services by a workshop employing disabled individuals if more than 60% of the employees are disabled; and

(m) the supply of books.

2. The Head of Finance and Economic Development Bureau may by directives exempt other goods and services.

3. The Bureau may by issuing directive determine the scope and manner of exemptions provided for in this Article.

ክፍል ሦስት
የታክሱ አስተዳደር ሥርዓት

8. ታክሱን የማስተዳደርና ሪፖርት የማቅረብ ኃላፊነት

1. በዚህ አዋጅ መሠረት የተርን ኦቨር ታክሱን ስሌት በትክክል የማከናወን የታክሱን ማስታወቂያ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ለታክሱ ባለሥልጣን የማቅረብና ታክሱን በጊዜው የመክፈል ኃላፊነት የታክስ ከፋዩ ነው።

2. የተርን ኦቨር ታክስን የማስተዳደር ኃላፊነት የታክሱ ባለሥልጣን ነው።

9. የሂሳብ መዝገብ ስለመያዝ

ለገቢ ግብር አዋጅ አፈፃፀም የሒሣብ መዝገብ እንዲይዙ በግብር ከፋዮች ላይ ግዴታን የሚጥለው የክልሉ ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/1994 ዓ.ም አንቀጽ 49 ድንጋጌ በተርን ኦቨር ታክስ ከፋዮችም ላይ በተመሳሳይ ተፈፃሚ ይሆናል።

10. የተርን ኦቨር ታክስ ማስታወቂያ ስለማቅረብና ታክሱን ስለመክፈል

1. የተርን ኦቨር ታክስ ከፋዮች፡-

ሀ/ እያንዳንዱ የሂሳብ ጊዜ በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለታክሱ ባለሥልጣን የተርን ኦቨር ታክስ ማስታወቂያ የማቅረብ፣

Section 3
Administrative Procedures

8. Responsibility for Administration and Reporting

1. The responsibility for the correct calculation and timely payment of Turnover tax and presentation of a return to the Authority by the prescribed deadline rests on the trader in accordance with this Proclamation.

2. The Turnover tax is administered by the Tax Authority.

9. Records

Taxpayers subject to the record-keeping requirement of Article 49 of the Amhara National Regional State Income Tax Proclamation No. 76 of 2002 shall keep the records prescribed therein for use in determining Turnover Tax.

10. Filing of Turnover Tax Return and Payment

1. Taxpayers subject to Turnover Tax shall:

(a) file a Turnover Tax return with the Tax Authority within one month after the end of every accounting period;

ለ/ የተርን ኦቨር ታክስ ማስታወቂያ ለማቅረቢያ በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ በሂሳብ ጊዜው መከፈል ያለበትን ታክስ የመክፈል ግዴታ አለባቸው::

2. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም «የሂሳብ ጊዜ» ማለት

ሀ/ በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/1994 ዓ.ም በተደነገገው መሠረት የሂሳብ መዝገብ ለሚይዙ የደረጃ «ለ» ግብር ከፋዮች በኢትዮጵያ የበጀት ዓመት ወይም በታክሱ ባለሥልጣን ሲፈቀድ በአውሮፓ ዘመን አቆጣጠር ከዓመቱ የመጀመሪያ ቀን ጀምሮ የሚቆጠር የየሦስት ወር ጊዜ፣

ለ/ በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/1994 ዓ.ም በተደነገገው መሠረት የሂሳብ መዝገብ ለማይዙ የደረጃ «ሐ» ግብር ከፋዮች የበጀት ዓመቱ ነው::

11. <u>የተርን ኦቨር ታክስ አወሳሰን</u>

1. የታክሱ ባለሥልጣን የታክስ ከፋዩን ሂሳብ ከመረመረ በኋላ ታክስ ከፋዩ ሊከፍል የሚገባውን ታክስ አሳንሶ ያስታወቀ መሆኑን የደረሰበት እንደሆነ ተጨማሪ የታክስ ውሣኔ ይሰጣል::

(b) pay the tax for every accounting period by the deadline for filing the Turnover Tax return.

2. For purposes of this Article "Accounting period" shall mean:

(a) For category "B" taxpayers who are required to keep records under the Amhara National Regional State Income Tax Proclamation No. 76 of 2002 each three month period commencing from the first day of the Ethiopian fiscal year or when approved by the Tax Authority, the first day of the Gregorian calendar year.

(b) For Category "C" taxpayers who are not required to keep records under the Amhara National Regional State Income Tax Proclamation No. 76 of 2002 the fiscal year.

11. <u>Assessment of Tax</u>

1. If, after reviewed by the Tax Authority, it appears that a person has understated his tax obligation, the Authority shall issue an additional assessment.

6. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 መሠረት ታክስ ከፋዩ ታክሱን አስታውቆ ከከፈለበት የበጀት ዓመት መጨረሻ አንስቶ በ5 ዓመት ጊዜ ውስጥ የታክሱ ባለሥልጣን የታክሱን ልክ ወስኖ ቀሪ ሂሳብ መኖሩን ካላስታወቀ የተከፈለው ታክስ በቂና የመጨረሻ ይሆናል::

ሆኖም ታክስ ከፋዩ ገቢውን ያላስታወቀ ወይም የተጭበረበረ የገቢ ማስታወቂያ ያቀረበ እንደሆነ የታክሱ ባለሥልጣን በማናቸውም ሌላ ሕግ የተደነገገው ይርጋ ሳያግደው ታክሱን በማናቸውም ጊዜ መወሰን ይችላል::

ክፍል አራት

የታክሱ አሰባሰብ አፈጻጸም

12. የታክሱ ባለሥልጣን ሥልጣን

በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀፆች ከተጠቀሱት በተጨማሪ የታክሱ ባለሥልጣን የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል::

1. ይህንን አዋጅ በሥራ ላይ የማዋልና የማስፈፀም ኃላፊነት የታክሱ ባለሥልጣን ይሆናል::

2. በማንኛውም በሌላ ሕግ ውስጥ ተቃራኒ የሆኑ ድንጋጌዎች ቢኖሩም፣ የታክሱ ባለሥልጣን በማናቸውም ጊዜ በታክስ ከፋይ የቀረቡ ማንኛውንም መግለጫዎች፣ ሰነዶችና የሂሳብ መዝገቦች ለማረጋገጥ፣

6. If the Tax Authority fails to assess the tax and notify thetax payer of the amount still due within five years from the date of declaration and payment of the tax by the tax payer in accordance with Article 8 of this Proclamation, the tax so paid shall be final and conclusive.

In case where the taxpayer has not declared his income or has submitted a fraudulent declaration, no time limit provided in any other law shall bar the assessment of the tax by the Tax Authority.

Section 4

Collection Enforcement

12. Powers and Duties of The Tax Authority

In addition to any powers vested in it in other provisions of this Proclamation, the Tax Authority shall have the following powers and duties.

1. The implementation and enforcement of this Proclamation shall be the duty of the Tax Authority.

2. Notwithstanding anything to the contrary in any other law, the Tax Authority shall be empowered to investigate any statements, records and books of account submitted by any taxpayer at any time by:

ሀ/ ሕጋዊ ሥልጣን የተሰጣቸውን ተቆጣጣሪዎች ወደታክስ ከፋዩ የንግድ ወይም የሙያ ሥራ ቦታ በመላክ የሂሳብ መግለጫዎችን፣ ሰነዶችና የሂሳብ መዝገቦችን ወይም ገቢና ወጪን የሚያሳዩ ሰነዶችን፣ ለንግድ የተከማቹ ዕቃዎችን፣ ወይም ሌሎች ዕቃዎችን ለማመሳከርና ለመመርመር፣

ለ/ ታክስ ከፋዩን ወይም የሂሳብ መዝገቦችንና ሰነዶችን ወይም ሌሎች መረጃን ለማግኘት የሚችለውን ወይም እነዚህኑ የመጠበቅ ኃላፊነት የተሰጠውን ማንኛውንም የታክስ ከፋዩን ተቀጣሪ በአመቺ የታክሱ ባለሥልጣን የሥራ ሰዓቶችና በጽ/ቤቱ ተገኝቶ ለሚቀርቡለት ለጉዳዩ አግባብ ያላቸው ጥያቄዎች መልስ እንዲሰጥና የተባሉትንም ሰነዶች እንዲያቀርብ ለማድረግ፣

ሐ/ ማዘጋጃ ቤት፣ ድርጅት፣ የፋይናንስ ተቋም ወይም ማንኛውንም የፌዴራል ወይም የክልል መንግሥት መሥሪያ ቤት ጨምሮ ማንኛውም ሰው ስለታክስ ከፋዩ የሚያውቀውን መረጃ ወይም የሥራ እንቅስቃሴ ዝርዝር እንዲገልፅ ለማድረግ፣ ይችላል።

13. ታክስን ለመሰብሰብ ሀብት ስለመያዝ

1. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውም በዚህ አዋጅ የተጣለው ታክስ የሚፈለግበት ሰው በአንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 5 ወይም በአንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 2 በተደነገገው መሠረት ጥፋተኛ

(a) sending duly accredited inspectors to check the statements, records and books of account, or any vouchers, stocks or other material items at the person's place of business or practice;

(b) requiring the person or any employee who has access to or custody of any information, records or books of account to produce the same and to attend during normal office hours at any reasonably convenient tax office and answer any questions relating thereto;

(c) requiring any person including a municipality, body, financial institution, department or agency of Federal or Regional Government to disclose particulars of any information or transactions.

13. Seizure of Property to Collect Tax

1. Subject to Sub-Article (4), if any person liable to pay any tax imposed by this Proclamation is in default under Article 11, Sub-Article (5), or Article 21 Sub-Article (2) it shall be lawful for the

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 በተደነገገው መሠረት ባልተከፈለ የታክስ ዕዳ ምክንያት ንብረት መያዝ የሚቻለው የታክሱ ባለሥልጣን ሀብቱን የመያዝ ሀሳብ እንዳለው አስቀድሞ ለታክስ ከፋዩ በጽሑፍ ካስታወቀው በኋላ ይሆናል:: በዚህ ዓይነት የሚሰጠው ማስታወቂያ ሀብቱ ከመያዙ ከ30 ቀን በፊት ለታክስ ከፋዩ ሊደርሰው ይገባል::

5. የታክሱ ባለሥልጣን የታክሱን አሰባሰብ የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን የተረዳ እንደሆነ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው የ30 ቀን የጊዜ ገደብ እና በንዑስ አንቀጽ 4 የተመለከተው የ30 ቀን የጊዜ ገደብ ሳይጠበቅ ታክሱ ወዲያውኑ እንዲከፈል ለማድረግ ጥያቄ ከቀረበና ታክስ ከፋዩ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልሆነ ንብረትን በመያዝ ታክስ የመሰብሰቡ አፈፃፀም ሕጋዊ ይሆናል::

6. ማናቸውም ንብረት የተያዘ ወይም እንዲያዝ የታሰበ ከሆነ ስለዚሁ ንብረት ማስረጃ የሚሆን ወይም መግለጫ የያዘ ሰነድ ወይም መዝገብ በእጁ የሚገኝ ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለ ማናቸውም ሰው በታክሱ ባለሥልጣን ጥያቄ ሲቀርብለት ሰነዱን ወይም መዝገቡን ለማስረጃነት ማቅረብ አለበት::

7. በፍርድ ቤት ትዕዛዝ የተከበረ ወይም በአፈፃፀም ላይ ያለ ወይም በዋስትና የተያዘ ካልሆነ በስተቀር ማናቸውም በታክስ ምክንያት የተያዘ ንብረት በእጁ የሚገኝ ወይም ለታክስ ከፋዩ ማናቸውም ግዴታ ያለበት ሰው የታክሱ ባለሥልጣን ሲጠይቀው የያዘውን ሀብት ለታክሱ ባለሥልጣን የማስረከብ ወይም ያለበትን ግዴታ የመፈፀም ኃላፊነት አለበት::

4. Seizure may be made under Sub-Article (1) on property of any person in default with respect to any unpaid tax only after the Authority has notified such person in writing of the intention to make such seizure. The notice shall be delivered not less than thirty (30) days before the day of the seizure.

5. If the Authority makes a finding that the collection of the tax is in jeopardy, demand for immediate payment of such tax may be made by the Authority and, on failure or refusal to pay the tax, collection thereof by seizure shall be lawful without regard to the 30-day period provided in Sub-Article (1) and the 30-day provided in Sub-Article (4).

6. If a seizure has been made or is about to be made on any property, any person having custody or control of any books or records containing evidence or statements relating to the property subject to seizure shall, on demand of the Authority, exhibit such books or records to the Authority

7. Any person in possession of (or obligated with respect to) property subject to seizure on which a seizure has been made shall, on the demand of the Authority, surrender such property (or discharge such obligation) to the Authority, except such part of the property as is, at the time of such demand, subject to a prior secured claim of creditors and subject to an attachment or execution under any judicial process.

8. ማናቸውም ሰው የታክሱ ባለሥልጣን ሲጠይቀው አንድን የተያዘ ንብረት ለማስረከብ ፈቃደኛ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ በተያዘው ንብረት መጠን በግል ተጠያቂ ይሆናል:: ሆኖም ተጠያቂነቱ ለንብረቱ መያዝ ምክንያት ከሆነው የታክስ ዕዳ መጠን (በታክሱ ዕዳ ላይ የሚታሰበውን ወጪ እና ወለድ ጨምሮ) ሊያልፍ አይችልም::

9. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 8 ከተመለከተው የግል ተጠያቂነት በተጨማሪ ንብረቱን የያዘው ሰው ንብረቱን ለማስረከብ ፈቃደኛ ያልሆነው ያለበቂ ምክንያት ከሆነ በንዑስ አንቀጽ 8 መሠረት የሚፈለገውን የገንዘብ መጠን 50 በመቶ በተጨማሪ እንዲከፍል ይደረጋል::

10. በዚህ አንቀጽ መሠረት በይዞታው ሥር ያለውን ንብረት ያስረከበ ወይም በታክስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ገንዘብ ከታክሱ ባለሥልጣን በተጠየቀው መሠረት ገቢ ያደረገ ማናቸውም ሰው ካስረከበው ንብረት ወይም ገቢ ካደረገው ገንዘብ ጋር በተያያዘ የታክስ ግዴታውን ባልተወጣው ታክስ ከፋይ ወይም ማናቸውም ሌላ ሰው ከሚፈለግበት ዕዳ ወይም ካለበት ግዴታ ነፃ ይሆናል::

14. <u>በሀብት ላይ የሚቀርብ የቀደምትነት መብት ጥያቄ</u>

1. ዋስትና የተሰጣቸው የሌሎች አበዳሪዎች የቅድሚያ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አዋጅ መሠረት ታክስ ተከፋይ ከሚሆንበት ቀን አንስቶ ተከፍሎ እስከአለቀበት ጊዜ ድረስ ታክስ የመክፈል ግዴታ ባለበት ሰው ሀብት ላይ የታክሱ ባለሥልጣን የቀደምትነት መብት ይኖረዋል::

8. Any person who fails or refuses to surrender any property subject to seizure, on demand of the Authority, shall be personally liable to the government in a sum equal to the value of the property not so surrendered, but not exceeding the amount of tax for the collection of which seizure has been made (together with costs and interest on such sum).

9. In addition to the personal liability imposed by Sub-Article (8), if the failure or refusal to surrender is without reasonable cause, such person shall be liable for an additional charge equal to fifty percent (50%) of the amount recoverable under Sub-Article (8).

10. Any person in possession of property who surrenders or makes payment in accordance with this Article shall be discharged from any obligation or liability to the delinquent person or to any other person arising from such surrender or payment.

14. <u>Preferential Claim to Assets</u>

1. From the date on which tax becomes due and payable under this Proclamation, subject to the prior secured claims of creditors, the Authority has a preferential claim upon the assets of the person liable to pay the tax until the tax is paid.

2. ማናቸውም ሰው ታክስ የመክፈል ግዴታውን ባለመወጣት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የታክሱ ባለሥልጣን በጥፋት ምክንያት ያልተከፈለውን ታክስ እና ታክሱን ለማስከፈል የሚደረገው እንቅስቃሴ የሚያስከትለውን ወጪ ማስከፈል እንዲቻል የታክሱ ዕዳ የሚፈለግበት ሰው ሀብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ንብረቱን ለመዘገበው አካል የጽሑፍ ትዕዛዝ የሚሰጥ መሆኑን የሚገልፅ ማስጠንቀቂያ ለተመዘገበው ሰው ይሰጣል::

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለፀው ማስጠንቀቂያ የደረሰው ታክስ ከፋይ ማስጠንቀቂያው በደረሰው በ30 ቀን ውስጥ ታክሱን ያልከፈለ እንደሆነ የታክሱ ባለሥልጣን ለንብረት መዝጋቢው ባለሥልጣን የተመዘገበው ሰው ሀብት ባልተከፈለው የታክስ ዕዳ መጠን በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ ይሰጣል::

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት የታክሱ ባለሥልጣን ታክስ የሚፈለግበት ሰው ሀብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ የሰጠ ሲሆን፣ መዝጋቢው ባለሥልጣን ማናቸውንም ክፍያ ሳይጠይቅ ንብረቱ በዋስትና እንዲያዝ የደረሰውን ትዕዛዝ እንደማናቸውም በሀብት ላይ እንዳለ የመያዣ ሰነድ ይመዘግባል፣ ቀደም ሲል የተሰጠ የመያዣ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የዋስትናው ምዝገባ የሚፈለገውን ታክስ ለማስከፈል በማናቸውም መልኩ በሕግ እንደተሰጠ መያዣ ወይም እንደማናቸውም ሌላ ዕዳ ወይም ክፍያ ሆኖ ይቆጠራል::

2. Where a person is in default of paying tax, the Authority may, by notice in writing, inform that person of the Authority's intention to apply to the Registering Authority to register a security interest in any asset, which is owned, by that person, to cover any unpaid tax in default, together with any expense incurred in recovery proceedings.

3. If the person on whom a notice has been served under Sub-Article (2) fails to pay the amount specified in the notice within 30 days after the date of service of the notice, the Authority may, by notice in writing, direct the Registering Authority that the asset, to the extent of the defaulter's interest therein, shall be the subject of security for the total amount of unpaid tax.

4. Where the Authority has served a notice on the Registering Authority under Sub-Article (3), the Registering Authority shall, without fee, register the notice of security as if the notice were an instrument of mortgage over or charge on, as the case may be, such asset, and such registration shall, subject to any prior mortgage or charge, operate while it subsists in all respects as a legal mortgage over or charge on the asset to secure the amount due.

15. ታክስ ከፋዩ ስላለው ጥበቃ

በዚህ አዋጅ ክፍል 4 መሠረት የተያዘ ማናቸውም ንብረት የሚያዘው፣ የሚጠበቀውና የሚመዘገበው በታክሱ ባለሥልጣን ብቻ ይሆናል:: ማናቸውም ሌላ የመንግሥት አካል በዚህ ክፍል መሠረት የተያዘውን ንብረት ማናቸውንም ሌላ ምክንያት መሠረት በማድረግ እንዲሰጠው ወይም እንዲተላለፍለት መጠየቅ አይችልም:: የተያዘ ንብረት የተሸጠ እንደሆነ ከሽያጩ ከተገኘው ገንዘብ ውስጥ ታክስ ከፋዩ ከሚፈለግበት ዕዳ በላይ የሆነው ገንዘብ ለንብረቱ ባለቤት ወዲያውኑ ይመለሳል::

16. የተረካቢ ግዴታ

1. በዚህ አንቀጽ ውስጥ «ተረካቢ» ማለት በሀገር ውስጥ የሚገኝን የታክስ ከፋዩን ሀብት በተመለከተ:-

   ሀ/ የድርጅት ንብረት አጣሪ ሆኖ የተሰየመ፣

   ለ/ ከፍርድ ቤት ውጪ ወይም በፍርድ ቤት የተሾመ ተረካቢ፣

   ሐ/ በኪሣራ ውስጥ የሚገኝ ድርጅት ባለአደራ፣

   መ/ መያዣ በይዞታው ሥር የሚገኝ፣

   ሠ/ የሞተን ሰው ንብረት የሚያስተዳድር ወይም

15. Taxpayer Safeguards

Any property seized under section 4 of this proclamation shall be seized, held, and accounted for only by the Authority. No other agency of the government may require the property seized under this Section to be transferred or given over to it for any cause what so ever. If any property seized under this Section is sold, any portion of the proceeds in excess of the person's liabilities shall be returned promptly to the owner of the property.

16. Duties of Receivers

1. In this Article, "receiver" means a person who, with respect to an asset in Ethiopia of a registered person, is :

   (a) a liquidator of a company;

   (b) a receiver appointed out of court or by a court;

   c) a trustee for an unrehabilitated insolvent;

   (d) a mortgagee in possession;

   (e) an executor of a deceased estate; or

ረ/ በሕግ ችሎታ የሌለውን ሰው የንግድ ሥራ የሚያካሂድ፣ ማናቸውም ሰው ነው::

2. በሀገር ውስጥ ያለ ንብረት ተረካቢ ሆኖ የተሾመ ወይም ንብረት በይዞታው ሥር የተደረገ ተረካቢ ከተሾመበት ወይም ንብረቱ በይዞታው ሥር ከተደረገበት ከሁለቱ ከቀደመው ቀን ጀምሮ በ14 ቀን ጊዜ ውስጥ የተሾመ ወይም ንብረት በይዞታው ሥር ያለ መሆኑን ለታክሱ ባለሥልጣን ማስታወቅ አለበት::

3. የታክሱ ባለሥልጣን ንብረቱ በተረካቢው ይዞታ ሥር ያለ ሰው የሚፈለግበትን የታክስ ዕዳ ለመሸፈን የሚያስፈልገውን የገንዘብ መጠን ለተረካቢው በጽሑፍ ያስታውቃል::

4. ተረካቢው:-

ሀ/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት በታክስ ባለሥልጣኑ የተገለፀውን የገንዘብ መጠን ወይም ከማስታወቂያው በኋላ በስምምነት የተደረሰበትን ሌላ የገንዘብ መጠን ከንብረቱ ሽያጭ ላይ ቀንሶ ለብቻው ያስቀምጣል::

ለ/ ተቀንሶ ለብቻው በተቀመጠው የገንዘብ መጠን ልክ የተረከበው ንብረት ባለቤት ከሆነው ሰው ለሚፈለገው የታክስ ዕዳ ተጠያቂ ይሆናል::

ሐ/ በዚህ አንቀጽ የተመለከተው ቢኖርም ከታክስ ቀደምትነት ያለውን ማናቸውንም ዕዳ ሊከፍል ይችላል::

(f) any other person conducting a business on behalf of a person legally incapacitated.

2. A receiver shall, in writing, notify the Authority within 14 days after being appointed to the position or taking possession of an asset in Ethiopia, whichever first occurs.

3. The Authority may, in writing, notify a receiver, of the amount which appears to the Authority to be sufficient to provide for tax which is or will become payable by the person whose assets are in the possession of the receiver.

4. A receiver :

(a) shall set aside, out of the proceeds of sale of an asset, the amount specified by the Authority under Sub-Article (3), or such lesser amount as is subsequently agreed on by the Authority;

(b) is liable to the extent of the amount set aside for the tax of the person who owned the asset; and

(c) may pay any debt that has priority over the tax referred to in this Article notwithstanding any provision of this Article.

5. ተረካቢው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተጠቀሰውን ታክስ በተመለከተ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሠረት ተቀንሶ ለብቻው እንዲቀመጥ የተደረገውን የገንዘብ መጠን በዚህ አንቀጽ ለተጠቀሰው ታክስ ካላዋለ ተቀንሶ ለብቻ በተቀመጠው ገንዘብ ልክ በግል ተጠያቂ ይሆናል።

17. ለውጦችን ስለማስታወቅ

ማናቸውም ታክስ ከፋይ፡-

1. ስሙ፣ አድራሻው፣ የንግድ ቦታው፣ አደረጃጀቱ፣ ወይም ታክስ የሚከፈልበትን ዋንኛው የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ ወይም የሚያከናውናቸውን ተግባራት ዓይነት፣
2. ታክስ የሚፈለግበት የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ የሚከናወንበትን አድራሻ ወይም ስም፣ የቀየረ እንደሆነ ይህንኑ ለታክሱ ባለሥልጣን በ30 ቀናት ጊዜ ውስጥ ማስታወቅ አለበት።

ክፍል አምስት
ይግባኝ የሚቀርብበት ሥርዓት

18. የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ

የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አባላት በቢሮ ኃላፊው ይሰየማሉ።

19. የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴው ስለሚኖረው ሥልጣንና ተግባር

1. ኮሚቴው ተጠሪነቱ ለቢሮ ኃላፊው ወይም እርሱ ለሚወክለው ሆኖ፡-

5. A receiver is personally liable to the extent of any amount required to be set aside under Sub-Article (4) for the tax referred to in Sub-Article (3) if, and to the extent that, the receiver fails to comply with the requirements of this Article.

17. Notification of Changes

Every registered person shall notify the Authority, in writing, of :

(a) any change in the name, address, place of business, constitution, or nature of the principal taxable activity or activities of the person; and

(b) any change of address from which, or name in which, a taxable activity is carried on by the registered person,

within 30 days of the change occurring.

Section 5
Appeal procedure

18. Review Committee

Members of the Review Committee shall be appointed by the Head of the Bureau.

19. Powers And Duties of the Review Committee

1. The Review Committee being accountable to the head of the Bureau or the person designated by him, shall have the following duties:

ሀ/ በታክስ ከፋዮች አማካኝነት መቀጫ እንዲነሳ፣ ወለድ ቀሪ እንዲደረግ ወይም የታክስ ግዴታ እንዲሻሻል የሚቀርቡ ማመልከቻዎችን የመመር መርና ውሳኔ የመስጠት፣

ለ/ ከቀረቡት አቤቱታዎች ጋር ግንኙነት ያላቸውን ማናቸውንም የጽሑፍ ማስረጃዎች ወይም መረጃዎች የመሰብሰብ፣

ሐ/ በምርመራ ላይ የሚገኘውን ጉዳይ በሚመለከት ረገድ ቀርቦ የሚጠ የቀውን ጥያቄ እንዲመልስ ከታክሱ አወሳሰን ጋር በቀጥታ ወይም ቀጥታ ባልሆነ መንገድ ግንኙነት ያለውን ማንኛውንም ሰው የመጥራት፣

መ/ የታክሱ ባለሥልጣን የሰጠው የታክስ ውሳኔ ትክክለኛ፣ የተሟላና ይህንን አዋጅ ጠብቆ የተሰጠ መሆኑን የማረጋገጥ፣ ሥልጣን ይኖረዋል።

2. የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ከታክስ ከፋዮች የሚቀርበውን አቤቱታ ሊያይ የሚችለው ታክስ ከፋዩ የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ አቤቱታውን ካቀረበ ነው ።

3. የቢሮ ኃላፊው ወይም እርሱ የሚወክለው ሰው የኮሚቴውን የውሳኔ ሃሳብ ሊያፀድቅ ወይም በውሳኔ ሀሳቡ ካልተስማማ ምክንያቱን በመግለፅ ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ ለኮሚቴው ሊመልሰው ይችላል።

(a) to examine and decide on all applications submitted by taxpayers for compromise of penalty and interest and on the tax assessed;

(b) to gather any written evidence or information relevant to the matter submitted;

(c) to summon any person who directly or indirectly has dealt with the assessment, to appear before it for questioning him about the case under its investigation; and

(d) to review determinations made by the Authority for accuracy, completeness, and compliance with this Proclamation.

2. The Committee shall only review applications submitted to it within 10 days of receipt of tax assessment notification.

3. The Head of the Bureau or who so ever is delegated by him may approve the recommendations or remand the case, with his observations, to the Committee for further review.

20. መቀጫን ስለማንሳት

ኮሚቴው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በታክስ ከፋዩ ላይ የተጣለው አስተዳደራዊ መቀጫ በሙሉ ወይም በከፊል እንዲነሳ ማድረግ ይችላል።

21. ስለ ይግባኝ

1. በታክሱ ባለሥልጣን የተላለፈውን የተጨማሪ ታክስ ውሳኔ የሚቃወም ማናቸውም ታክስ ከፋይ የታክስ ውሳኔ ማስታወቂያ ከደረሰው ወይም በአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በ30 (ሠላሳ) ቀናት ውስጥ በባለሥልጣኑ የተወሰነውን ተጨማሪ ታክስ 50% (ሃምሳ በመቶ) ባለሥልጣኑ ዘንድ በማስያዝ ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባዔ ይግባኝ የማቅረብ መብት አለው።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የይግባኝ አቤቱታ ቀርቦ የግብር ይግባኝ ጉባዔ ታክስ ከፋዩ በተጨማሪ የተወሰነበትን ታክስ በሙሉ ወይም በከፊል የመክፈል ግዴታ እንዳለበት ውሳኔ ከሰጠበት ቀን አንስቶ በ30 ቀን ጊዜ ውስጥ ታክስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ተጨማሪ ታክስ ካልከፈለ ጥፋተኛ ነው።

3 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 በተመለከተው ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ካልቀረበ በባለሥልጣኑ የተወሰነው ተጨማሪ ታክስ ትክክለኛና የመጨረሻ ሆኖ ወዲያውኑ ተከፋይ ይሆናል።

4. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የገቢ ግብር አዋጅ ስለይግባኝ የተደነገጉ አንቀፆች እንደአግባብነታቸው በዚህ አዋጅ መሠረት የተወሰኑ ታክሶችን በሚመለከት ለሚቀርቡ ይግባኞች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

20. Waiver of Penalty

The Review Committee may waive administrative penalties in accordance with the directives issued by the Bureau.

21. Appeal

1. Any person who objects to an additional assessment made by the Authority has the right to appeal, within 30 days from the receipt of that assessment notification, or from the date of decision of the Review Committee to the Tax Appeal Commission by depositing in cash with the Authority an amount equal to 50% of the additional tax assessed.

2. If a person appeals in accordance with Sub-Article (1) and the Tax Appeal Commission determines that the person is in default unless he pays the additional assessment determined by the Tax Appeal Commission within thirty (30) days of the decision of the Commission.

3. If no appeal is made within the period prescribed in Sub-Article (1) of this Article, the Additional assessment of the tax made by the Authority shall be deemed to be correct and final and shall be immediately payable.

4. Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the provisions of the Amhara National Regional State Income Tax Proclamation, concerning appeals shall, mutatis mutandis, apply to appeals regarding taxes imposed by this Proclamation.

22. የማስረዳት ኃላፊነት

የተወሰነው ግብር በዝቷል ወይም የታክሱ ባለሥልጣን የሰጠው ውሳኔ ትክክል አይደለም በሚል በሚቀርብ ክርክር የማስረዳቱ ኃላፊነት የተወሰነውን ታክስ ወይም የባለሥልጣኑን ውሳኔ የሚቃወመው ሰው ይሆናል::

ክፍል ስድስት
አስተዳደራዊ ቅጣቶች

23. የታክስ ማስታወቂያን በጊዜው ባለማቅረብ ስለሚፈፀም ቅጣት

1. በዚህ አዋጅ በሌላ አኳኋን እንዲፈጸም ከተወሰነው በስተቀር፣ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ የታክስ ማስታወቅ ግዴታውን ያልተወጣ ታክስ ከፋይ ለዘገየበት ለእያንዳንዱ ወር ወይም የወሩ ክፊል ለሆነው ጊዜ፣ ያልተከፈለውን ታክስ 5% (አምስት በመቶ) 25% (ሃያ አምስት በመቶ) እስኪሞላ ድረስ መቀጫ ይከፍላል::

2. የታክስ ማስታወቂያ መቅረብ ባለበት ወር ወይም የወሩ ክፊል በሆነው ጊዜ የታክስ ማስታወቂያ ያላቀረበ ሰው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ መሠረት የሚከፍለው መቀጫ ከብር 50,000 (አምሳ ሺህ ብር) አይበልጥም::

3. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም ያልተከፈለ ታክስ ነው የሚባለው በታክስ ማስታወቂያ ላይ መታየት በነበረበት እና ታክሱ መከፈል ባለበት ቀን በተከፈለው ታክስ መካከል ያለው ልዩነት ነው::

4. በማናቸውም ሁኔታ የሚጣለው ቅጣት ቀጥሎ ከተመለከቱት ከዝቅተኛው ያነሰ አይሆንም :-

22. Burden of Proof

The burden of proving that an assessment is excessive or that a decision of the Authority is wrong is on the person objecting to the assessment or decision.

Section 6
Administrative Penalties

23. Penalties for Late Filing

1. Except as otherwise provided in this Proclamation, a person who fails to file a timely return is liable for a penalty equal to 5 percent of the amount of tax underpayment for each month (or portion thereof) during which the failure continues, up to 25 percent of such amount.

2. The penalty under Sub-Article (1) of this Article is limited to 50,000 Birr for the first month (or portion thereof) in which no return is filed.

3. For purposes of this Article, an underpayment of tax is the difference between the tax required to be shown on the return and the amount of tax paid by the due date.

4. In any event the penalty may not be less than the smaller of the two amounts:

ሀ/ ብር 10,000 (አሥር ሺህ ብር)

ለ/ በታክስ ማስታወቂያ ላይ መመልከት ከነበረበት የታክስ መጠን 100% (አንድ መቶ በመቶ)::

24. <u>ዘግይቶ በተከፈለ ታክስ ላይ ስለሚታሰብ ወለድ</u>

1/ መከፈል በነበረበት ወር ላልተከፈለ ታክስ፣ መከፈል ከነበረበት ቀን እስከተከፈለበት ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ታክስ ከፋዩ ወለድ የመክፈል ግዴታ አለበት::

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚከፈለው ወለድ የማስከፈያ ልክ ባለፈው የሩብ ዓመት በንግድ ባንኮች ሥራ ላይ በዋለው ከፍተኛው የማበደሪያ ወለድ ምጣኔ ላይ 25% (ሃያ አምስት በመቶ) ታክሎበት ይሆናል::

<u>ክፍል ሰባት</u>
<u>የወንጀል ቅጣቶች</u>

25. <u>በታክስ ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች ስለሚመሩበት ሥነ-ሥርዓት</u>

በዚህ ክፍል የተዘረዘሩት በታክስ ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች የወንጀለኛ መቅጫ ሕጉን በመተላለፍ የሚፈፀሙ በመሆኑ ክሱ የሚመሠረተው፣ የሚታየውና ይግባኝ የሚቀርበው በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ሥነ-ሥርዓት መሠረት ይሆናል::

a) 10,000 Birr (ten thousand Birr);

b) 100 percent of the amount of tax required to be shown on the return.

24. <u>Late Payment Interest</u>

1. If any amount of tax is not paid by the due date, the person liable is obliged to pay interest on such amount for the period from the due date to the date the tax is paid.

2. The interest rate under Sub-Article (1) of this Article is set at 25% (twenty five percent) over and above the highest commercial lending interest rate that prevailed during the preceding quarter.

<u>*Section 7*</u>
<u>*Criminal Offences*</u>

25. <u>Procedure in Tax Offence Cases</u>

A tax offence under this Section is a violation of the criminal law of Ethiopia and shall be charged, prosecuted, and appealed in accordance with Ethiopian Criminal Procedure Code.

26. ሕግን በመጣስ ታክስ ስላለመክፈል

የሰበሰበውን ታክስ ያላስታወቀ ወይም የሚፈለግበትን ታክስ ያልከፈለ ማናቸውም ሰው ወንጀል እንደፈጸመ ይቆጠራል:: ስለሆነም በዚህ አዋጅ ክፍል 6 ድንጋጌዎች መሠረት ከሚጣልበት መቀጫ በተጨማሪ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከአምስት ዓመት በማያንስ እሥራት ይቀጣል::

27. የሐሰት ወይም አሳሳች መረጃ ስለማቅረብ

1. ማናቸውም ታክስ ከፋይ:-

ሀ/ ለታክሱ ባለሥልጣን ሠራተኛ አንድን ነጥብ በተመለከተ የሀሰት ወይም አሳሳች መረጃ ያቀረበ፣ ወይም

ለ/ ለታክሱ ባለሥልጣን ሠራተኛ ሊቀርብ ከሚገባው መግለጫ ውስጥ መግለጫውን አሳሳች ሊያደርግ በሚችል አኳኋን መካተት የሚገባቸውን ነጥቦች ያስቀረ እንደሆነ፣ የወንጀል ክስ ይመሠረትበታል::

2. የሐሰት መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ የተተወው ያለበቂ ምክንያት የሆነ እንደሆነ :-

ሀ/ የመግለጫው ትክክለኛ አለመሆን ሊደረሰበት ያለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ታክስ ከብር 1,000 /አንድ

26. Tax Evasion

A person who evades the declaration or payment of tax, or a person who, with the intention to defraud the government, applies for a refund he is not entitled to, commits an offence and, in addition to any penalty under Section 6, may be prosecuted and, on conviction, be subject to a term of imprisonment of not less than five (5) years.

27. Making False or Misleading Statements

1. A taxpayer who,

(a) makes a statement to a tax officer of the Authority that is false or misleading in a material particular, or

(b) omits from a statement made to an officer of the Authority any matter or thing without which the statement is misleading in a material particular, commits an offence and is liable on conviction.

2. Where the statement or omission is made without reasonable excuse,

(a) and if the inaccuracy of the statement were undetected may result in an underpayment of tax by an amount not exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than

ሽህ ብር/ በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ ታክስ ከፋዩ ከብር 10,000 /አስር ሽህ ብር / በማያንስ እና ከብር 20,000 / ሃያ ሽህ ብር / በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከአንድ ዓመት በማያንስና ከሦሥት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል::

ለ/ አንሶ እንዲከፈል የሚደረገው ታክስ ከብር 1,000 / አንድ ሽህ ብር / የሚበልጥ ከሆነ ከብር 20,000 / ሃያ ሽህ ብር / በማያንስ እና ከብር 100,000 / መቶ ሽህ ብር / በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከሦስት ዓመት በማያንስና ከአምስት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል::

3. የሐሰት መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ እንዲካተት ያልተደረገው ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ቸልተኝነት የሆነ እንደሆነ:-

ሀ/ የመግለጫው ትክክለኛ ያለመሆን ሊደረስበት ያለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ታክስ ከብር 1,000 /አንድ ሽህ ብር/ በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ ታክስ ከፋዩ ከብር 50,000 / ሃምሣ ሽህ ብር / በማያንስና ከብር 100,000 /መቶ ሽህ ብር / በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከአምስት ዓመት በማያንስና ከአሥር ዓመት በማይበልጥ እሥራት፣

ለ/ አንሶ እንዲከፈል የሚደረገው ታክስ ከብር 1,000 / አንድ ሽህ ብር / የሚበልጥ ከሆነ ከብር 75,000 / ሰባ አምስት ሽህ ብር / በማያንስ እና ከብር 200,000 / ሁለት መቶ ሽህ ብር / በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከአሥር ዓመት በማያንስና ከአሥራ አምስት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል::

10,000 Birr and not more than 20,000 Birr, and imprisonment for a term of not less than one (1) year and not more than three (3) years, and

(b) if the underpayment of tax is in an amount exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than 20,000 Birr and not more than 100,000 Birr and imprisonment for a term of not less than three (3) years and not more than five (5) years,

3. Where the statement or omission is made knowingly or recklessly,

(a) and if the inaccuracy of the statement were undetected may result in an underpayment of tax by an amount not exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than 50,000 Birr and not more than 100,000 Birr, or imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years; and

(b) if the underpayment of tax is in an amount exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than 75,000 Birr and not more than 200,000 Birr, or imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than fifteen (15) years.

28. <u>የታክሱን ባለሥልጣን ሥራ ስለማሰናከል</u>

1. ማናቸውም ሰው:-

ሀ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ሥራውን በማከናወን ላይ ያለን የታክስ ባለሥልጣን ሠራተኛ ተግባር ያሰናከለ ወይም ለማሰናከል የሞከረ፣ ወይም

ለ/ የአዋጁን አፈፃፀም በማናቸውም ሌላ አኳኋን ያሰናከለ ወይም ለማሰናከል የሞከረ እንደሆነ፣ ወንጀል መፈፀሙ ተረጋግጦ ሲፈረድበት ከብር 10,000 /አስር ሺህ ብር / በማያንስና ከብር 100,000 / መቶ ሺህ ብር/ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና በሁለት ዓመት እሥራት ይቀጣል::

2. የሚከተሉትና እነዚህን የመሳሰሉ ሌሎች ተግባሮች የታክሱን ባለሥልጣን ሥራ የማሰናከል ተግባራት ሆነው ይወሰዳሉ:-

ሀ/ የታክስ ከፋዩን ገቢ አስገኚ የሥራ እንቅስቃሴዎች የሚመለከቱ ሰነዶችን፣ ሪፖርቶችን ወይም ሌሎች ማናቸውንም መረጃዎች ለመመርመር የታክሱ ባለሥልጣን ሲጠይቅ ፈቃደኛ ሆኖ ያለመገኘት፣

ለ/ የታክሱ ባለሥልጣን ለጥያቄ እንዲቀርብ ሲያዝ ፈቃደኛ ሆኖ ያለመገኘት፣

ሐ/ የታክሱ ባለሥልጣን ሠራተኛ ወደ ታክስ ከፋዩ የንግድ ሥራ ቦታ ለመግባት ያለውን መብት መገደብ፣

28. <u>Obstruction of Tax Administration</u>

1. A person who

(a) obstructs or attempts to obstruct an officer of the Authority in the performance of duties under this Proclamation, or

(b) otherwise impedes or attempts to impede the administration of the Proclamation, commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than 1,000 Birr and not more than 100,000 Birr, and imprisonment for a term of two (2) years.

2. For purposes of Sub-Article (1), the following and similar other actions are considered to constitute obstruction:

(a) refusal to satisfy a request of the Authority for inspection of documents, reports, or other information related to a taxpayer's income-producing activities;

(b) noncompliance with an Authority request to report for an interview;

(c) interference with a taxation officer's right to enter the taxpayer's business premises.

መ/ የሚሰጠውን የግብር ውሳኔ ማስታወቂያና ሌሎች ሥራን የሚመለከቱ ደብዳቤዎች ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆን::

29. ለውጥን ያለማስታወቅ

የዚህ አዋጅ አንቀጽ 17 በሚያዘው መሠረት በሁኔታዎች ላይ የተደረጉ ለውጦችን ለታክሱ ባለሥልጣን ያላስታወቀ ማናቸውም ሰው ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ:-

ሀ/ ጥፋቱ የተፈፀመው ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ቸልተኝነት የሆነ እንደሆነ ከብር 10,000 / አሥር ሽህ ብር / በማያንስ የገንዘብ መቀጮና በአንድ ዓመት እሥራት፣

ለ/ በሌሎች ሁኔታዎች ከብር 5,000 / አምስት ሽህ ብር / በማያንስ የገንዘብ መቀጮና በስድስት ወር እሥራት ይቀጣል::

30. በታክስ ባለሥልጣኑ ሠራተኞች የሚፈፀሙ ጥፋቶች

1. የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ለማስፈፀም በታክስ ባለሥልጣኑ የተቀጠረ ሠራተኛ ወይም የቀድሞ ተቀጣሪ የነበሩ:-

ሀ/ በሕግ መሠረት ሊያገኘው ከሚገባው ክፍያ ወይም ሽልማት ውጪ ከተቀጠረበት ተግባር ጋር በተያያዘ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የገንዘብ ወይም ሌላ ዓይነት ክፍያ ወይም ስጦታ እንዲደረግለት የጠየቀ ወይም የተቀበለ፣ ለክፍያው ወይም ለስጦታው ተስፋ ወይም መያዣ የጠየቀ ወይም የተቀበለ፣ ወይም

(d) refusal to take assessment notifications and other official documents sent by the Tax Authority.

29. Failure to Notify a Change

A person who fails to notify the Authority of a change as required by Article 17 commits an offence and is liable on conviction:

(a) where the failure was made knowingly or recklessly, to a fine of not less than 10,000 Birr and to imprisonment for one year; or

(b) in any other case, to a fine of not less than 5,000 Birr and to imprisonment for six months.

30. Offences by Tax Officer

1. Any tax officer or former taxation officer employed in carrying out the provisions of this Proclamation who:

(a) directly or indirectly asks for, or receives in connection with any of the taxation officer's duties, a payment or reward, whether pecuniary or otherwise, or promise or security for that payment or reward, not being a payment or reward which the officer is lawfully entitled to receive, or

ለ/ ከታክስ በሚገኘው ገቢ ላይ ማጭበርበር ወይም ከዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ጋር ወይም ከተሰጠው ኃላፊነት መልካም አፈፃፀም ጋር የሚቃረን ተግባር ለመፈጸም፣ ማድረግ የሚገባውን ከማድረግ ለመታቀብ፣ ተገቢ ያልሆነን ነገር ለመፍቀድ፣ በታክስ ላይ የሚፈፀምን የማጭበርበር ተግባር ለመደበቅ ወይም በሚስጥር ለመተግበር የሞከረ ወይም ውል የገባ ወይም በሚገባው ማናቸውም ውል ውስጥ በዚህ ተግባር መተባበሩን የሚያሳይ ስምምነት የሰጠ፣ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር 50,000 / ሃምሣ ሺህ ብር/ የማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከአስር ዓመት በማያንስ ከሃያ ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

2. የታክስ ባለሥልጣኑ ሠራተኛ የሆነ ወይም የነበረ እና የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ለማስፈጸም የተቀጠረ፣ በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ በንግድ ጋዜጣ ታትሞ እንዲወጣ ከታዘዘው ዓይነት መረጃ በስተቀር፡-

ሀ/ ታክስን በማስፈፀም ረገድ ባለው ሥልጣን ወይም ግዴታ ምክንያት ያወቀውን የሌላ ሰው ማናቸውንም መረጃ ለማናቸውም ሌላ ሰው ወይም የዚያ ሰው ወኪል ለሆነ ሰው አሳልፎ የሰጠ፣

ለ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ታክስን በማስፈፀም ረገድ ያለውን ሥልጣን ለመጠቀም ወይም የሥራ ግዴታውን ለመወጣት እንዲያስችል በታክስ ባለሥልጣኑ ዘንድ የሚገኘውን ማናቸውንም መረጃ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ካልሆነ በስተቀር ለሦስተኛ ወገን አሳልፎ የሰጠ እንደሆነ፣ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር 10,000 /አስር ሺህ ብር/ በማያንስ የገንዘብ መቀጮና ከሁለት ዓመት በማያንስ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

(b) enters into or acquiesces in an a᎓greement to do or to abstain from d᎓oing, permit, conceal, or connive at any act or thing whereby the tax revenue is or may be defrauded or which is contrary to the provisions of this Proclamation or to the proper execution of the taxation officer's duty, commits an offence and is liable on conviction to a fine of not more than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than twenty (20) years.

2. A tax officer or former tax officer employed in carrying out the provisions of this Proclamation, except such information is required by the Commercial Code of Ethiopia to be published in the Trade Gazette, who:

(a) discloses to any person or that person's representative, any matter in respect of another person, that may, in the exercise of the taxation officer's powers or the performance of the taxation officer's duties under the said provisions, come to the taxation officer's knowledge; or

(b) permits any other person to have access to records in the possession or custody of the Authority, except in the exercise of the taxation officer's powers or the performance of the officer's duties under this Proclamation or by order of a court; commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than 10,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than two (2) years and not more than five (5) years.

3. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ የታክስ ባለሥልጣኑ ሠራተኛ፡-

ሀ/ ማናቸውንም ሰነድ ወይም መረጃ፡-

1. ለዚህ አዋጅ ወይም ለማናቸውም ገንዘብ ነክ አዋጅ አፈፃፀም አስፈላጊ በሆነ ጊዜ፣

2. በሕግ የተሰጠውን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት አስፈላጊ ሲሆን ለዋናው ኦዲተር፣

3. መረጃ ለመለዋወጥቀ ፣ ተደራራቢ ግብርን ለማስቀረት ኢትዮጵያ ከሌሎች አገሮች ጋር ባደረገቻቸው ስምምነቶች መሠረት አግባብ ላላቸው የሌሎች አገሮች ባለሥልጣኖች፣

4. በሕግ የተሰጠውን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት አስፈላጊ ሲሆን ስልጣን ላለው የፍትህ አካል፣

5. ከዚህ በላይ ላልተገለፀ ለማናቸውም ሕግ አስፈፃሚ መ/ቤት ግዴታውን ለመፈፀም የሚያስችለው መረጃ እንዲሰጠው ከቢሮው በጽሑፍ ሲታዘዝ::

ለ/ ኃላፊነታቸውን ለመወጣት አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ አንድን ሰው ለይተው የማይጠቅሱ መረጃዎችን ለማናቸውም በመንግሥት ገቢ ሥራ ላይ ለሚያገለግልና ለስታትስቲክስ መ/ቤት ሠራተኛ ከመስጠት አያግደውም::

3. Nothing in this Article shall prevent a taxation officer from disclosing -

(a) any document or information to –

(i) any person where the disclosure is necessary for the purposes of this Proclamation or any other fiscal law;

(ii) the Auditor-General where the disclosure is necessary for the performance of duties entrusted to it by law.

(iii) the competent authority of the government of another country with which Ethiopia has entered into an agreement for the avoidance of double taxation or for the exchange of information, to the extent permitted under the agreement;

(iv) the Justice body where the disclosure is necessary for the performance of duties entrusted to it by law.

(v) a law enforcement agency not described above where the Bureau issues written authorization to make disclosures necessary for the enforcement of the laws under the agency's authority; or

(b) information which does not identify a specific person to any person in the service of the State in a revenue or statistical department where such disclosure is necessary for the performance of the person's official duties.

31. ሳይፈቀድ ታክስ ስለመሰብሰብ

ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ መሠረት ሳይፈቀድለት ታክስ ወይም እንደ ታክስ የሚታይ ሌላ ክፍያ የሰበሰበ ወይም ለመሰብሰብ የሞከረ እንደሆነ ወንጀል የፈፀመ ሆኖ፣ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ከብር 50,000 / ሃምሣ ሺህ ብር / የማያንስ የገንዘብ መቀጮና ከአምስት ዓመት በማያንስ ከአስር ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል፡፡

32. መርዳት ወይም ማበረታታት

ማናቸውም ሰው የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንዲጣሱ የረዳ፣ ያበረታታ፣ ያነሳሳ፣ ወይም በሚስጥር የተባበረ እንደሆነ እንደዋነኛው ጥፋተኛ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች በመጣስ ጥፋት እንደፈጸመ ይቆጠራል፡፡ ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን የፈፀመ ሰው፣ ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ ዕርዳታውን ወይም ትብብሩን ለሰጠበት ጥፋት ከተወሰነው የገንዘብና የእሥራት ቅጣት ባልበለጠ በገንዘብ መቀጮና እሥራት ይቀጣል፡፡

33. በድርጅቶች የሚፈፀም ጥፋት

1. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ አንድ ድርጅት ይህንን አዋጅ በመተላለፍ ጥፋት የፈፀመ እንደሆነ ጥፋቱ በተፈፀመ ጊዜ የድርጅቱ ሥራ አሥኪያጅ የሆነ ማናቸውም ሰው በድርጅቱ የተፈፀመውን ጥፋት እንደፈፀመ ተቆጥሮ፣ በዚህ አዋጅ የተጣለው ቅጣት ተፈፃሚ ይሆንበታል፡፡

31. Unauthorized Tax Collection

Any person not authorized to collect tax under this Proclamation who collects or attempts to collect tax (or an amount the person describes as tax) commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years,

32. Aiding or Abetting

A person who aids, abets, incites, or conspires with another person to commit a violation of this Proclamation also commits a violation of this Proclamation. That person may be subject to prosecution and, on conviction, to a fine and imprisonment, not in excess of the amount of fine or period of imprisonment provided for the offence aided or abetted.

33. Offences by Entities

1. Subject to Sub-Article (3), where an entity commits an offence, every person who is a manager of that entity at that time is treated as also having committed the same offence and is liable to a fine and imprisonment under this Proclamation.

34. በተረካቢዎች የሚፈፀም ጥፋት

1. ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ በአንቀጽ 16 ንዑስ አንቀጽ 4 በተደነገገው መሠረት ሳይፈፅም የቀረ እንደሆነ፣ ጥፋተኛነቱ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ በብር 5,000 / አምስት ሽህ ብር / የገንዘብ መቀጮና በአንድ ዓመት እሥራት ይቀጣል።

2. ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 16 ንዑስ አንቀጽ 4 መሠረት ለታክስ ክፍያ የሚውለውን ገንዘብ ለይቶ ባለማስቀመጡ ምክንያት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ፣ ፍርድ ቤቱ ከገንዘብና እሥራት መቀጮው በተጨማሪ ለይቶ ያላስቀመጠውን የገንዘብ መጠን ለታክሱ ባለሥልጣን ገቢ እንዲያደርግ ሊያዝ ይችላል።

35. የጥፋተኞችን ስም በጋዜጣ አትሞ ስለማውጣት

1. የታክሱ ባለሥልጣን በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ 25-34 የተደነገጉትን የወንጀል ጥፋቶች በመፈፀም የተፈረደባቸው ሰዎች ስም ዝርዝር በየጊዜው በዕለታዊ ጋዜጦች ታትሞ እንዲወጣ ያደርጋል።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ታትሞ የሚወጣው ዝርዝር፡-

   ሀ/ የድርጅቱን ወይም የግለሰቡን ስም እና አድራሻ፣

   ለ/ ባለሥልጣኑ ተገቢ ነው ብሎ የሚያምንበትን የወንጀሉን አፈፃፀም ዝርዝር፣

34. Offences by Receivers

1. A person who fails to comply with the requirements of Article 16, Sub Article (4) commits an offence and is liable on conviction to a fine of 5,000 Birr and to imprisonment for one (1) year.

2. Where a person is convicted of an offence under Sub-Article (1) for failing to set aside an amount as required under Article 16, Sub-Article (4), the court may, in addition to imposing a fine and prison sentence, order the convicted person to pay to the Authority, an amount not exceeding the amount which the person failed to set aside.

35. Publication of Names

1. The Authority shall from time to time publish by notice in the Gazette a list of persons who have been convicted of offences under any of Articles 25 to 34.

2. Every list published in terms of Sub-Article (1) shall specify:

   (a) the name, address, and principal enterprise of the person;

   (b) such particulars of the offence as the Authority may think fit;

ሐ/ ጥፋቱ የተፈፀመበትን የግብር ዘመን ወይም ዘመኖች፣

መ/ ሳይከፈል የቀረውን ግብር መጠን፣

ሠ/ በተጨማሪ እንዲከፍል የተወሰነበት ግብር ካለ ይህንኑ::

ክፍል ስምንት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

36. የመተባበር ግዴታ

1. ይህን አዋጅ በሥራ ላይ ለማዋል የፌዴራልና የክልል መንግሥታት ባለሥልጣኖችና ወኪሎቻቸው በተጨማሪም ድርጅቶች፣ የቀበሌ አስተዳደሮችና ማኅበራት ሁሉ ከታክሱ ባለሥልጣን ጋር የመተባበር ግዴታ አለባቸው::

2. ሀ/ በይግባኝ ቀጠሮ ላይ ካልሆነ ወይም የታክሱ ባለሥልጣን የተራዘመ የታክስ መክፈያ ጊዜ ካልሰጠ በስተቀር፣ ታክስ ከፋዩ የሚፈለግበትን ግብር በወቅቱ የከፈለ ስለመሆኑ ወይም አዲስ ታክስ ከፋይን በሚመለከት የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር ካላቀረበ በስተቀር ፈቃድ ሰጪ ሚኒስቴር፣ ማዘጋጃ ቤት፣ የፌዴራል ወይም የክልል መሥሪያ ቤት አዲስ የንግድ ሥራ ፈቃድ መስጠት ወይም ማደስ አይችልም::

ለ/ የታክሱ ባለሥልጣን ታክስ ከፋዩ ያለበትን ግዴታ ስለመፈፀሙ የምስክር ወረቀት የማይሰጥ ሲሆን፣ ስለዚሁ ያለውን ምክንያት በመዘርዘር በጽሑፍ ለጠያቂው ይሰጣል::

(c) the tax period or tax periods in which the offence occurred;

(d) the amount or estimated amount of the tax evaded; and

(e) the amount, if any, of the additional tax imposed.

Section 8
Miscellaneous Provisions

36. Duty to Cooperate

1. All Federal and Regional government authorities and their agencies, Bodies, Kebele Administrations and Associations shall have the duty to cooperate with the Tax Authority in the enforcement of this Proclamation.

2. (a) No Ministry, Municipality, Department or office of Federal or Regional Government shall issue or renew any license to any taxpayer unless the applicant produces a certificate from the Tax Authority to the effect that tax due in respect of the preceding year or years, have been paid or where the taxpayer is seeking license for the first time a taxpayer identification number (TIN) issued by the Tax Authority unless appeal is pending, or time for payment is extended by the Tax Authority.

(b) If the Tax Authority refuses to issue a certificate it shall, on demand by the applicant for the license, provide him or it with a written statement of its reasons therefore.

ሐ/ የምስክር ወረቀት አልሰጥም በማለቱ ወይም የንግድ ሥራ ፈቃድ በመሠረዙ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሰጣቸው ምክንያቶች ቅር የተሰኘ ማንኛውም ታክስ ከፋይ ቅሬታውን ለአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ሊያቀርብ ይችላል።

37. የቢሮ ኃላፊው ሥልጣን

በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀፆች ከተገለፀው በተጨማሪ ቢሮ ኃላፊው በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 76/1994 ዓ.ም አንቀጽ 43(ሀ) ስር በተዘረዘሩት ምክንያቶች በዚህ አዋጅ ከተጣለው ታክስ ክፍያ በሙሉ ወይም በከፊል ነፃ የማድረግ ሥልጣን ተሰጥቶታል። ሆኖም ለኢኮኖሚያዊ፣ ለማኅበራዊ ወይም ለአስተዳደራዊ ምክንያቶች ወይም በገቢ ግብር አዋጁ አንቀጽ 43(ሀ) ስር በተዘረዘሩት ምክንያቶች ከብር 50,000 (አምሳ ሽህ ብር) በላይ የሆነ የታክስ ክፍያ ነፃ ሊሆን የሚችለው የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የመስተዳድር ምክር ቤት ሲፈቅድ ብቻ ይሆናል።

38. ደንብ የማውጣት ሥልጣን

ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የሚያስፈልጉትን ደንቦች የአማራ ብሔራዊ ክልል መስተዳድር ምክር ቤት ሊያወጣ ይችላል።

39. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

ቢሮው ለዚህ አዋጅና በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚወጡት ደንቦች ተፈፃሚነት የሚረዱ ዝርዝር መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

(c) Any applicant who is aggrieved by the reasons stated by the Tax Authority for refusing to issue a certificate or by the revocation of his or its license may appeal in writing to the Review Committee.

37. Power of the Bureau Head

The Head of Bureau of Finance and Economic Development may waive in whole or in part, the tax levied under this Proclamation for reasons specified under Article 43(a) of the Amhara National Regional State Income Tax Proclamation No. 76 of 2002. However, waiving of the tax for economic, social or administrative reasons or an amount of tax in excess of Birr 50,000 shall be effected with the approval of the Council of Regional Government.

38. Regulations

The Council of Regional Government shall issue regulations for the proper implementation of this Proclamation.

39. Directives

The Head of Finance and Economic Development Bureau shall issue directives for the proper implementation of this Proclamation and Regulations issued there under.

999

40. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

1. ይህ አዋጅ ከጥር 27 ቀን 1995 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ሥር የተደነገገው ቢኖርም፡-

ሀ/ ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት እስከ ታህሳስ 23 ቀን 1995 ዓ.ም ባለው ጊዜ ውስጥ ሳይከፈል የቀረ ማናቸውም የሽያጭ ታክስ በፌዴራሉ መንግሥት የሽያጭና የኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 68/1985 ዓ.ም፣

ለ/ ከታህሳስ 23 ቀን 1995 ዓ.ም ይህ አዋጅ እስከጸናበት ቀን ድረስ ሳይከፈል የቀረ የተርን ኦቨር ታክስ ደግሞ በፌዴራሉ መንግሥት የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 308/ 1995 ዓ.ም በሠፈሩት ድንጋጌዎች መሠረት እንደአግባብነቱ የሚጠየቅና የሚሰበሰብ ይሆናል፡፡

ባሕር ዳር
ጥር 27 ቀን 1995 ዓ.ም

ዮሴፍ ረታ
የአማራ ብሔራዊ ክልል
ፕሬዚዳንት

40. Effective Date

1. This Proclamation shall enter into force as of the 4th day of February 2003.

2. Notwithstanding the provisions of Sub-Article 1 of this Article;

a). All sales tax due prior to the coming into force of the Turn Over Tax Proclamation No. 308 of 2003 shall be paid in accordance with the Federal Sales and Excise Tax Proclamation No. 68/1993;

b). turn over tax payable from the 1st day of January, 2003 to the coming into force of this Proclamation shall be paid in accordance with the Turn Over Tax Proclamation No. 308 of 2003.

Done at Bahir Dar this 4th day of February 2003

YOSEF RETTA
PRESIDENT OF THE AMHARA NATIONAL REGIONAL STATE